

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe la Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Voința spre mai bine.

(b.) O singură voință a întrunit la începutul războiului acestuia toate popoarele monarhiei noastre într'un singur acord, cu toate disonanțele provocate de vechi nemulțumiri interne. O singură voință: voința de a restabili reputația de mare putere a monarhiei noastre, calomniată în chip și fel de dușmanii ei, o singură voință de a resturna pedestalul pe care se încusese omenească cu scop de a distruge existența unui imperiu, care să sprijine pe iubirea reciprocă între popoarele lui și între coroană, pe care ele și-au ales-o de stea conducătoare.

Era o voință tare și neînduplecabilă pentru apărarea acestor două comori moștenite din generație în generație: Monarh și naționalitate! Era o voință nestrămutată pentru fiecare popor din dubla monarhie. Era însă în același timp și o voință spre mai bine, spre un mai frumos viitor pentru toate aceste națiuni, dintre cari unele au suferit nespun de mult, fără vina lor, din cauză, că altele au avut privilegiul prea mare al unei părtiniri nedrepte.

Dar cum la începutul războiului, atât cel neîndreptătit, cât și cel răsfățat, copii legitimi ai aceluiași matrimoniu, ai aceluiași sălaș, ai aceleiași moșii părintești, care se numește *patrie*, s'au regăsit ca frați iubitori de tot ce este al lor, când pământul strămoșesc era amenințat de pustiire: așa și acum, după ce acest pericol a dispărut, se impune o concordie dreaptă între toți vitejii fii apărători ai gliei atât de scumpe tuturor.

Voința spre mai bine, spre un mai frumos viitor a învins! Este un moment din cele mai solemne această validitate a voinței popoarelor monarhiei noastre în aceste timpuri, cari

ne apropie cu pași repezi de izbânda finală asupra dușmanilor noștri externi. Acest moment nu este permis nici unuia dintre popoarele monarhiei a-l exploata în mod egoist, prin speculații politice, în detrimentul întregului viitor al patriei. De aceea suntem de părere, că acum, când în Ungaria se pregătește o mare manifestație de omagială recunoștință, ce se va aduce mâine, Joi, în ziua de 2 Septembrie a. c. Maiestății Sale Augustului nostru Monarh la Schönbrunn, prin delegațiunile comitatelor, compuse din reprezentanții cei mai aleși ai tuturor neamurilor ce alcătuiesc statul ungar, are să încete orice disenzionări între naționalități, ca acest omagiu se fie o unisonă adesiune la Înaltul Tron, care primește la Schönbrunn cu aceeași dragoste pe toți fiii credincioși ai patriei, cu aceeași inimă caldă, care bate neschimbat pentru binele lor, tot așa în Viena, cum bate și la Budapesta.

În peptul Împăratului dela Viena și în sufletul Regelui dela Budapesta bate o singură inimă, și o singură voință spre mai bine concordează intențiile unui bun monarh cu dorințele iubitelor sale popoare.

Voința spre mai bine aceste popoare și-au arătat-o în fața evenimentelor prin cari trece astăzi monarhia noastră, iar voința gloriosului stăpănitör al acestei monarhii, ce astăzi se ridică la o valoare mondială, neavută până acum, este, suntem convinși, să o lase moștenire tânărului vlăstar al Habsburgilor, ilustrului strănepot, moștenitor de tron, nu numai mărită, cum n'a mai fost, ci și mulțumită cu soartea ei viitoare, și mai ales spre mulțumirea tuturor popoarelor ei.

Iubitele popoare ale Maiestății Sale și-au făcut datoria și și-o vor îndeplini până în capăt pentru patrie și tron. Tronul singur va avea să hotărăască cum și în ce chip vor trebui respălate toate neamurile împărăției

pentru partea lor la această grandioasă operă, dela care se începe un nou capitol în istoria încununată cu lauri a domniei Habsburgilor.

Înalta înțelepciune a lui Francisc Iosif I-ul și iubirea lui nemărginită pentru toate popoarele sale, ne dă ferma convingere, că prefața la acest mare capitol se va scrie și se va subscrie de însuși Maiestatea Sa, pe o întinsă pagină de drepturi acordate și meritate și pentru acele popoare din vasta lui împărăție, cari fără vina lor au stat în umbră lungă vreme, dar cari astăzi au contribuit prin vitejia lor la strălucirea cea mai mare a armelor glorioasei sale oștiri.

Iar poporul românesc, dintre Tisa și Carpați, de aci înainte nu va mai putea fi ținut în umbră, aceasta ne este ferma nădejde, căci baionetele Moților dela Ivangorod nu vor rugini, ci vor sclipi pentru veci în istoria luptelor monarhiei noastre, purtate de ei pentru dreptul câștigat prin sânge, pentru dreptatea și libertatea celui mai fidel popor al acestei patrii și al tronului.

Acțiunea domnului Carp. Din București vine știrea, că afară de propaganda pe care o face cu bun succes în țoia sa «*Moldova*», domnul *P. P. Carp*, marele bărbat de stat al României, are de gând să înceapă o acțiune mai mare politică: se întreprindă un turneu prin țară, însoțit de cei de o gândire cu el, pentru a lumina și convinge opinia publică română, că locul României e acum mai mult decât oricând altădată lângă puterile centrale, iar nu în contra lor. Prima întrunire mare domnul *Carp* o va ținea în Iași.

Rusia nu leagă pace separată. Față cu știrile ce s'au răspândit, că Rusia, văzându-se bătută de trupele aliate, ar avea intențiunea să lege pace cu Germania și Austro-Ungaria, a declarat în mai multe rânduri ministrul rusesc de externe *Sazonov*, că buna înțelegere între Rusia și celelalte puteri ale antantei e și acum perfectă, și că nici vorbă nu e, ca Rusia se lege

pace separată cu cineva. Rusia peste tot nu leagă pace cu nime, decât numai atunci, când *nici un soldat dușman nu se va mai afla pe pământul Rusiei!* Condiție cam grea, căci vorba e, *cine* să-i scoată pe Nemți și pe Austro-Ungari din Rusia?!. *Vitejii*, cari de patru luni *fug* mereu din calea lor?..

Țarul se mută. După o știre venită prin Berlin dela Petrograd se fac pregătiri, ca familia țarului se fie mutată în Crimeea, pentru a fi deoparte mai în siguranță, iar de altă parte pentru a avea țarul perfectă liniște de care are mare nevoie, fiindcă de șase săptămâni, de când îi sunt bătute trupele și îi cad fortărețele puternice una după alta în mâinile trupelor aliate, e foarte agitat, nervos și mârșos. Îndepărtarea țarului din mijlocul evenimentelor mari de prefacere mai are apoi și un alt scop, acela, de a lăsa întreaga conducere și de a depune întreaga putere în mâinile generalisimului Nicolae Nicolaevici, care, așa se spune, ar vrea să-l scoată pe țarul Nicolae II de sub influența celor ce-l îndeamnă să ceară pace dela Germani, căci el, generalisimul Nicolae Nicolaevici, e pentru continuarea războiului până în pânzele albe. Se sperăm, că tot cu succesul de până acum îl va continua, dacă peste tot îl va mai putea continua. După alte știri, venite tot din Petrograd, țarul se va muta la Moscova. Fapt e deci, că țarul se mută, fiindu-i reședința din Petrograd acum serios amenințată de Nemți.

Din România

Aniversarea nașterii Regelui Ferdinand.

Marți, săptămâna trecută, a împlinit Maiestatea Sa, Regele Ferdinand al României, anul 50-lea al etății. Ziua a fost serbată cu solemnitate mare pretutindenea în țara românească. A fost serviciu divin la toate bisericile, împreună cu paradă militară. La mitropolia din București serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Sa, Mitropolitul-Primat Conon, cu asistență numeroasă și aleasă, fiind de față miniștrii aflători în București, generalii și ofițerii superiori liberi de serviciu, și dignitarii țării. A-

FOIȘOARĂ.

Din legendele lui H. Sienkiewicz.

Prelucrate de

A. N. Târăncău.

IV. Judecata lui Osiris.

Când a murit în Egipt fiul lui Psunabude, fiul sfetnicului celui mai distins al unui domnitor din dinastia ce stăpânea încă înainte de stăpânirea hicș'or, se ncăierară pentru sufletul său două spirite și trântiră o larmă așa de uriașă prin împărăția nemărginită a veciniei, încât se mânie grozav atotputernicul Osiris și le cită cu asprime în fata sa, ca să le tragă la răspundere.

— „Cine sunteți, voi creștinilor? Și cine e păcatul acela nenorocit, pe care îl zăresc în măștile voastre ochii mei de vultur? Și să-mi spuneți voi, spirite, de ce vă certați ca cofărițele din Memfis, aici în împărăția cerului?“

Un spirit îi răspunse:

— „Stăpâne! Eu sunt nemuritoarea Nărozie! Am îngrijit întotdeauna pe bunul sfetnic Psunabude, ca o mamă iubitoare. Eu i am așezat pe limbă tot cuvântul și eu i-am fost sfătuitoarea în toate faptele sale. Îl întovărășeam întotdeauna. Și fiindcă și

el se ținea cu credință tare și cu voință neînfrântă de haiba mea, în întreaga sa viață, — dupăcum susține și proverbul egiptean, — că era mai nărod doar decât piciorul mesei, de aceea voiesc a-i duce cu mine sufletul, în împărăția unde stăpănesc eu, care este lăcașul vecinic al celor nărozi.“

Osiris se îndreptă apoi spre al doilea spirit:

— „Vorbește acum tu!“

Lău apoi îi mână cumpănă, cu care măsoară atodreptul gândurile și cuvintele și faptele muritorilor.

— „Stăpâne! Eu sunt nemuritoarea Slăbiciune! Știi și eu și cred, că sfetnicul Psunabude a săvârșit în viața sa adese greșeli de acelea, cari se potrivesc mgarilor, dar cu toate acestea sfetnicul Psunabude a fost în viața sa, în primul rând, un șarlatan nemernic, vrednic de spănzurătoare. Dacă-mi vei da voie, Stăpâne, îți voi aduce îndată miile de dovezi pentru spusele mele, re cari nu le va putea spulbera în vecei Nărozie, fie și numai de aceea, că e Nărozie.“

— „Nărozia încă știe dovezi și spulbera“, zise cel cu ochii așeri ca ai vulturului, ridicându-și dreapta în slavă. — „Ințeleg?... Dar la urma urmelor ce ai voi tu?“

— „Voiesc să duc cu mine sufletul acesta, în împărăția mea, unde se spălășuiesc pe veci toți hoții și pungașii.“

Abea scăpă din gură cuvântul cel din urmă, și înhătă de brat pe bietul Psunabude. Atunci sări îndată și Nărozia și se acăță de brațul celalalt și așteptau așa, cu răsuflarea oprită, judecata Atodreptului.

Osiris pironi cu privirea pe Psunabude, îi cercetă cu grijă fața și îi zise apoi:

— „Dupăcum se vede, amândouă aveți dreptate. Și eu v'aș împoză cu toată dragostea afacerea, dar vă spun adevărat, că e foarte încrecată. Și, dovezile ta'e, Nărozie, sunt prea nă-roade, iar ale tale, Slăbiciune, sunt prea slabe. În astfel de împrejurări îmi este foarte greu a cumpeni dovezile și a vă mărturisii adevărul. Dar totuși... Ei, ce să fac?... Va fi mai bine să chem la voi înțelepciunea și să-i poruncesc să-mi povestească istoria vieții măriei sale și afacerea voastră.“

— „Stăpâne! — șopti atunci Nărozia. — Înțelepciunea e dușmana mea personală.“

Atodreptul își ridică din nou în slavă dreapta și zise:

— „Fii liniștită numai, Nărozie, căci înțelepciunea adevărată tocmai așa e dușmana Slăbiciunei, cum îți este și ție.“

Chemă apoi în clipa aceea înțelepciunea, care se lvi îndată. Ea își aruncă privirea asupra lui Psunabude, dar rămase nesurprinsă, rece. De altcum înțelepciunea

rămâne nesurprinsă, rece, în toate împrejurările. Îi răsări însă un zimbet ușor pe buze și zise:

— „OI Doar acesta e măria sa, care m'a alungat pe mine din pământul Egiptului, prin circulara sa secretă, trimisă tuturor slujbaşilor de căpetenie de prin toate țărișoarele, cari erau sub cârma Egiptului.“

— „Interesul statului... cuvântul de onoare... — începu a murmura Psunabude.

Osiris îi făcu un semn să tacă și prinse a grăi:

— „Spune, înțelepciune, fapta aceasta e isvorâtă din nărozie, sau din slăbiciune?“

— „Și din nărozie și din slăbiciune.“

Atunci aruncă Atodreptul două nănduri egale în ambele părți a'e cumpenii divine.

— „Vorbește mai departe, — slăruie el. — Vreau să știu, că oare care spirit ar adăposti în un sălaș mai cinstit pe măr a sa!“

Înțelepciunea începu a-i povesti atunci istoria vieții sale întregi, începând din anii nevinovați ai copilăriei, până la cea din urmă clipită a vieții sale pământene. Îi povesti apoi Atodreptului, cum în academia cu o sută de porți din Teba era cel mai înverșunat liberal, și cum își călecă mai târziu, — ajuns în slujbă, — în picioare ideile aceleia sfinte, pentru cari se trîștea așa de mult în tinerețea sa. Îi povesti cum

fându-se Maiestatea Sa în Sinaia, ministrul president I. I. C. Brătianu i-a prezentat acolo felicitările guvernului cu ocazia aceasta. Iar Mitropolitul Primat a trimis din București Maiestății Sale următoarea telegramă omagială la Sinaia:

„Sire! Sfânta noastră biserică românească, dimpreună cu tot poporul, cu dragoste sărbătorind pentru prima dată ziua nașterii Maiestății Voastre, înălțat pe Tronul României: noi, după ce am adresat călduroase rugăciuni de mulțumire și cerere de îndurare către bunul Dumnezeu, pentru țară, tron și dinastie, săvârșite în catedrala sfintei Mitropolii, ca și în toate celelalte biserici ale regatului, venim astăzi smerit a Vă ruga pe Maiestatea Voastră, ca să binevoiți a primi cele mai devotate și pline de încredințare felicitări, pe cari Vi le prezentăm în numele nostru și al întregului cler.

Dorim Maiestății Voastre, ca împreună cu Maiestatea Sa, buna noastră Regină Maria, înconjurați de dragostea poporului, să aveți cea mai fericită viață îndelungată, spre buna realizare a tuturor dorințelor mari ale întregii patrii române, — imputerniciți fiind cu ajutorul lui Dumnezeu, în aceste zile istorice, grele și anevoioase, cari au nevoe de mult curaj, bărbăție și înțelepciune, ca să îndreptați acum la cel mai bun liman corabiei statului, ajutați de înțelepții neamului românesc, trecând-o cu bun succes prin toate valurile mării vieții acesteia, prea mult turburată din toate părțile.

Să trăiți, Maiestatea Voastră, dimpreună cu buna și iubita noastră Regină Maria și cu toată Augusta Familie Regală, într-un mulți ani rodnic în fapte mărețe, pentru binele și înălțarea scumpei noastre patrii, România! Să trăiască toate iubitele și draguțele vlăstare ale scumpei dinastii românești, nădejdea viitorului, spre fericirea tuturor! Dumnezeu să ajute Maiestății Voastre, ca România să crească și să înflorească, îndeplinindu-i-se prin Maiestățile Voastre toate secularele și legitimele ei aspirațiuni! Conon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei“.

Maiestatea Sa, Regele Ferdinand, a răspuns înaltului prelat următoarele, tot pe cale telegrafică:

„Pentru călduroasele și atât de bine simțite urări ce-mi prezentați astăzi și din partea clerului, vă aduc viile mele mulțumiri. In vremurile de grea răspundere, mai mult decât oricând trebuie să ne îndreptăm gândul și rugăciunile noastre spre atotputernicul. El ne va călăuzi spre a conduce scumpa noastră țară cu bine. Ferdinand“.

Mai notăm, că presa română încă a dat zilei însemnătatea cuvenită, și cele

se lupta pe timpul birocrației din Memphis, pentru lozincă: „Egiptul e al Egiptenilor“ și la urmă, în decursul domniei sale lungi, cum pândea după unul și după altul, cum săpa pământul sub picioarele Egiptenilor, cum înfunda cu ei încăperile pușcărilor, cum vărsa râuri de sânge și în loc de a sprijini progresul omenesc și traiul greu al mulțimei, cum împiedea orice progres și cum amăra viața oamenilor.

— „Nu gândești că acestea sunt ticăloșii?“ — îl intrerupsese Osiris și aruncă atunci câteva ponduri în câmpăna Slăbi-ciunei.

— „E adevărat, Atotputernice, dar eu as adauge și aceea, că războia ce se cuprinde în faptele acestea e mai mare ca piramida Cheops. Pentru că atunci, când Psambude se lupta cu însufletire pentru mărirea și renumele Egiptului, îl slăbi încă și îi stinzi renumele. Când era el de credința, că se luptă pentru pacea țării, atunci produse o turburare uriașă în mulțime și căstiga dărmani streini Egiptului. Și în capul său de fier nu se trezi niciicând, în cursul vieții sale, gândul, că toată truda sa va naște poate numai gând și trudă, numai prăgubă și suferință“.

— „Dacă astfel stă lucrul — zise Atotdreptul — atunci să arunc un pond și în câmpăna Nărozicii“.

mai multe ziare bucureștene au publicat articole frumoase din prilejul aniversării nașterii Regelui Ferdinand al României.

Colecta

pentru nenorocirii prin războiu.

Pentru augmentarea fondurilor adunate din țara întreagă, la inițiativa luată dela centru, din Budapesta, spre a se veni întru ajutorul celor nenorocii pe urma războiului, s'a deschis o colectă și în arhidieceza noastră transilvană, prin Excelența Sa, Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, intrând până acuma la cassa consistorului arhidiecezan sumele adunate în următoarele comunități bisericești greco-ortodoxe române din arhidieceză:

I. Din protopresbiteratul Abrud.

	Cor.
Abrud	13:24
Abrud-Sat	26:70
Bucium-Isbita	11:24
Bucium-Poeni	19:—
Bucium-Sat	7:—
Galați	8:20
Presaca	2:88
Petrângeni	2:12
Trămpoie'e	12:61
Valea-Bulzului	15:—
Vărtop	8:50

II. Din protopresb. Agnita.

Agnita	39:06
Alfina	33:20
Bărghiș	10:14
Bendorf	18:90
Bruiu	15:50
Cincul-mare	24:70
Covăș	71:32
Fofeldea	9:38
Hosman	11:10
Hundrubechiu	12:82
Iacobeni	7:—
Ighidsof	2:30
Ilimbav	10:—
Măgărei	11:80
Marpod	14:18
Nocrichiu	20:—
Proștea	15:36
Rodbav	5:—
Săsăuș	8:60
Seliștat	28:82
Șomărtin	7:68
Șulumberg	40:—
Toarcla	4:66
Vecerd	10:—
Vărd	15:—
Veseud	2:—
Zlagna	8:30

III. Din protopresb. Alba-Iulia.

Acmariu	10:—
Alba-Iulia-oraș	30:—
Ampoița	4:70
Brădești	9:20
Bucerdea-Vinoasă	10:—
Cârna	24:—
Cheia-Rimețului	2:19
Craiva	5:—
Cricău	2:—
Geoagiu-de-sus	9:30
Hepria-română	12:—
Ighiel	15:90
Inuri	17:70
Limba	27:—
Oarda-de-jos	6:27
Pâclișa	13:34
Poiana	11:27
Răcătău	18:60
Sărâcsău	6:10
Stremți	48:—
Tăuți	4:30
Tibru	7:—

IV. Din protopresb. Avrig.

Arpașul-inferior	22:—
Colun	31:20
Drăguș	41:80
Glâmboaca	7:40
Porcești	15:—
Porumbacul-inferior	84:—
Porumbacul-sup.-apusan	23:30
Porumbacul-sup.-răsăr.	80:—
Sărata	14:12
Săcădate	7:—
Ucea-inferioară	15:72
Ucea-superioară	24:—
Viștea-inferioară	41:40
Viștea-superioară	30:—

V. Din protopresb. Bistrița.

Blașfalăul-inferior	26:—
Bistrița	7:—
Borgo-Bistrița	32:60
Borgo-Mijloceni	14:28
Borgo-Prund	26:—
Borgo-Suseni	12:80
Caia	6:—
Cușma	9:—

Ida-mare	37:—
Șieu-mare	35:20
Șimelnic	2:—

VI. Din protopresb. Bran.

Cheia	7:10
Codlea	112:24
Cristian	20:—
Fundata	8:—
Ghimbav	7:61
Moeciul-inferior	17:60
Moeciul-superior	12:—
Peștera	17:60
Rășnov	25:12
Șimon, biserica-nouă	22:—
Șimon, biserica-veche	15:20
Șirnea	20:—
Sohodol, biserica-nouă	9:60
Sohodol, biserica-veche	6:40
Vlădeni	35:—
Vulcan	25:24
Zernești	101:80

VII. Din protopresb. Brașov.

Bacifalău	25:40
Bod	6:—
Brașov-cetate	40:—
Brașov-Scheiu	268:47
(între cari biserica 200 cor.)	
Brașov-Stupini	8:24
Brașov-Tocile	33:74
Cernatu	10:70
Crisbav	20:—
Feldioara	29:10
Hălciu	26:60
Herman	33:25
Preșmer	47:80
Purcăreni	5:38
Rotbav	19:—
Tânțari	29:74
Turcheș	35:42
Zizin	4:52

VIII. Din protopresb. Cămpeni.

Albac (Gura albac)	18:50
Cămpeni	33:10
Certege	20:10
Gârda-de-jos	24:60
Gârda-de-sus	16:—
Lăpuș	7:70
Poiana-Sohodolulni	12:30

IX. Din protopresb. Cetatea-de-peatră.

Berița	34:80
Boereni	2:—
Borcut	14:—
Cărbunariu	20:—
Cârpiniș	10:60
Ciocotiiș	10:—
Curtuiuşul-mic	7:—
Dobric	12:—
Făurești	14:20
Fănațe	38:64
Leschia	12:—
Libotin	5:—
Mașca	20:26
Peteritea	8:—
Plopiș	21:40
Poiana-Porcului	21:08
Rohia	4:—
Suciu-de-jos	39:08
Surdac-Copalnic	10:—
Văleni	5:40
Vălenii-Șomcuții	35:56
Vima-mică, biserica din sus	—80
Vima-mare	24:62

X. Din protopresb. Cluș.

Bedeciu	20:—
Bonțida	64:64
Butene	12:32
Călata-mare	25:—
Vălcăul-ung	5:26
Cluș	14:40
Finciu	10:—
Mărișel	19:10
Mociu	74:28
Muntele-rece	15:—
Nădișul-român	7:28
Rogojel	23:80
Sebeșul-mare	10:—
Someșfalău	51:34

XI. Din protopresb. Cohalm.

Agostin	12:—
Archita	18:80
Bogata-olteană	12:—
Cața	15:—
Cohalm	134:10
Crihalma	11:80
Draos	11:—
Fântâna	7:—
Felmer	17:—
Hălmeag	5:62
Jibert	10:—
Lovnic	7:48
Mateiaș	17:52
Mercheașa	20:46
Roadș	8:02
Stena	12:—
Viscri	3:60
Ungra	79:70
Valendorf	7:—
Varghiaș	38:—

XII. Din protopresb. Deș.

Cheuciș	9:40
Chiuești	32:80

Ciceu-Giurgești	21:—
Ciceu-Poeni	7:—
Curtuiuş	11:04
Diviciorii-mari	16:10
Gălgău	24:10
Gostila	28:20
Măgoaja	93:80
Negrilești	20:—
Olpret	129:70
Osoiu	15:—
Poiana-Blenchi	27:08
Selișca	13:34
Căscău	4:—
Finteușul-mare	21:—

(Va urma.)

Războiul.

O mică parte din Galiția e ocupată și acum de Ruși. În zilele trecute armata noastră, comandată de generalul Pflanzner-Baltin, a început însă o ofensivă energetică în contra lor, le a spart frontul pe mai multe locuri și i-a silit să se retragă. Sunt urmăriți de trupele noastre. Zece mii de Ruși au fost făcuți prizonieri.

În Rusia celelalte trupe înaintază mereu și silesc pe Ruși să se retragă, pentru că rezistența lor e zdrobită printr'indeneia. Armata lui Hindenburg a luptat cu succes la Friedrichsstadt, grupa lui Eichhorn pe la Olita, fortăreață luată dela Ruși, a pus mâna pe Lips si se află la îndepărtare de 40 kilometri de Grodno. Trupele principelui Leopold de Bavaria au avut lupte în pădurile seculare dela Bialoviesc, iar trupele aliate de sub comanda colonel generalului Woyrsch au scos pe dușman din pozițiile sale dela Suchopol, urmărindu-l cu energie. În calea trupelor lui Mackensen s'au pus Rușii pe la Kobrin, dar au fost bătuti. Nemții au ocupat orașul Kobrin, iar frumosul oraș Wilna e evacuat de Ruși. S'au folosit Rușii earăși de o stratagemă urâtă și condamnată: pentru a-și ascunde pozițiile și forțele au mânat înaintea lor mii de locuitori pacinici de ai lor, în mare parte femei și copii, dintre cari mulți au ajuns apoi în focul deschis al trupelor noastre. Apucătura mârșavă n'a folosit nimica, pentru că Rușii au fost bătuti și luați la goană.

La frontul dela apus nu s'a întâmplat nimic mai însemnat, iar la frontul italian s'au continuat atacurile îndârjite ale dușmanului, dar toate au fost respinse. Într'un loc Italienii au fost intrat în tranșeele trupelor noastre, dar au fost scoși earăși din ele cu mari perdeni. La Dardanele au fost lupte mari, terminate cu învingerea trupelor turcești. Dușmanii au avut aci zece mii de morți.

Somn de eamnă.

— Din viața unor țărani ruși. —

Între orașul Riga, despre care se vorbește mult în vremea de acum, și între Petrograd, cam la jumătatea drumului se găsește localitatea Pscov, capitala guvernamentului cu acelaș nume.

Ținutul Pscovului a devenit faimos în anii din urmă prin o veste de necrezut. Ziarele rusești scriau a-nume, că în districtul acesta și în alte părți, — unde secerișul este slab în fiecare an și locuitorii sânt expuși la foamete, — țărani ruși își adaptează modul de viață împrejurărilor locale, cu alte cuvinte duc un trai în felul unor animale necuvântătoare și dorm eamnă întreagă.

Țărani din partea locului, la sfârșitul toamnei, când simțesc că bucatele ce mai au, nu le ajung peste eamnă, încep a reduce zilnic porțiunile de mâncare pentru fiecare membru al casei. Capul familiei, în înțelegere cu toți ai săi, se dau somnului de eamnă, numit leica.

Somnul de eamnă consistă în aceea, că toți cei ce aparțin casei, se

NOUTĂȚI.

Consistoriu mitropolitan. Mâne, Joi, în 2 Septembrie nou, se întrunește în Sibiiu consistoriul mitropolitan al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria, pentru rezolvarea afacerilor curente.

Representanța fundației Gozdu e convocată pe Sâmbătă, 4 Septembrie n. la Sibiiu în sesiune ordinară de toamnă. Își va ține ședințele sub presidenția Excelenței Sale, înaltpresfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*.

Academia Română și regele Carol I. Academia Română va numi o comisiune, stătuătoare din domni N. Iorga, D. Ōieciu, Al. Xenopol, V. Păvăan, Al. Lăpădatu și Giurescu, care să întocmească o biografie a regelui Carol I. Lucrarea va purta titlul: *România sub domnia regelui Carol I.* și are să cuprindă capitole despre România politică, diplomatică, economică, financiară, militară și legislativă. Academia va publica un premiu pentru o lucrare despre *Încăputurile parlamentarismului român până la domnia lui Carol I.*

Bani de fier. Ministrul de finanțe german, pentru a ușura lipsa de bani mărunți, a hotărât baterea monedelor de fier. Se vor bate adevărate piese de câte 5 fenici de fier. Zărele vienezilor scriu, că ministrul de finanțe austriac se ocupă cu un plan analo.

Holera. Pe teritoriul Ungariei s'au ivit, conform datelor oficiale, în săptămâna din 9 până în 15 August 384 îmbolnăviri de holera aziatică, au murit 243 persoane, din care 234 civile, celelalte militare.

De ce este scump zahărul? Ziarele din capitala țării arată că *marii negustori* de zahăr au adunat imense provizii din acest articol și că le țin ascunse, pentru a specula cu el mai ales la timpul său. Să nu fie oare aici un mijloc legal împotriva acestor vrednici (?) negustori?

Ochișane pentru armați! S'au făcut și rădă acum însemnate contribuții de *ochișane* în scopuri militare. Este de dorit, ca acțiunea pornită să nu slăbească, ci dimpotrivă să progreseze și să ajute trupele noastre și mai departe în mersul lor victorios. În acest scop s'au publicat un călduros apel, semnat de contele *Wurmbrand Stuppach*, care să adresează publicului din monarhia de nou cu rugarea de a se continua contribuțiile înscrise. Obiectele au să se trimită, nu direct ministrului de război, ci la adresa: *Oesterreichischer Jagdklub, I. Wien Heinrichshof 5*, de unde fiecare trimițător va primi un certificat de primire.

Cursuri de alfabetizare pentru soldați reconvalesenți. Comandarea armatei noastre a luat măsuri să se organizeze pretutindeni cursuri de alfabetizare pentru soldați reconvalesenți, cari nu știu scrie și citi. Instrucțiunea, ce va fi încredințată cu deosebire ofițerilor și ostașilor, cari s'au ocupat cu pedgogic, are să se facă în limba maternă a soldatului doritor de a învăța carte. Dacă între persoanele militare nu s'ar găsi puterile necesare în număr de ajuns, are să se ceară sprijinul cercurilor învățătoarești locale și al îngrijitoarelor, care se anunță de bună voie în acest scop.

Orele de oficiu la «Albina» Centrală în Sibiiu se țin cu începere dela 1 Septembrie a. c. dela 8—12 și 3—5 d. a.

Domnișoara Delia Olariu profesora de cânt și de pian la școala civilă de fete a „Asociațiunii” își începe lecțiile în 1 Septembrie a. c. Locuința strada Poplăcii (Querogasse) 35, et jul I.

Mulțămii. Lăcuitorul din Sighișoara, *Zăharie Muntean*, a contribuit la procurarea de lapte pentru soldații morboși din halta stațiunii Sighișoara cu suma de cor. 680, pentru care faptă îi esprimă mulțămia: *Comandantul.*

Granițe închise. Guvernul Rusiei a închis frontiera la stațiunea Ugheni, și nu mai permite trecerea negustorilor din Rusia în România, nici din România în Rusia. Motivul acestei hotărâri ar fi împrejurarea, că partea covârșitoare a negustorilor, cari trec granițele, nu sunt altceva, decât spioni.

Lemberg—Lublin—Varșovia. Se scrie din Viena, că în timpul cel mai scurt vor circula trenuri directe de la Lemberg la Varșovia peste Lublin.

Aviatori d'asupra Lembergului. După liniște de câteva săptămâni, zilele din urmă s'a ivit câte un aeroplan dușman d'asupra Lembergului aruncând bombe în oraș și în împrejurime, — pentru a turbura lucrările agricole ce se fac cu mare sărguință în Galiti. Bombelor rusești nu prea fac pagube; totuși în 23 August au omorât câteva persoane în Lemberg. Aeroplanele zboară de obicei la mari înălțimi; dar înainte de a arunca bombe, se lasă repede în jos și izbesc bombele dela înălțime cam de 800 de metri.

Hymen. *Lucrăciun Dabrotă* și *Ni olue Secajanu* își anunță serbarea religioasă a cununiei lor, care se va ține Joi, în 20 August (2 Sept. n.) la orele 5 p. m. în biserica catedră din Sibiiu.

Curs practic pentru învățarea limbii maghiare de lău Vuia. Partea I. Arad 1915. Preț 50 fl. A obținut aprobarea ministerială în ediția X s. b. Nr. 169.980/1915

Voluntarii români cari au urmat cel din urmă curs, — ținut în Caransebes. — au depus toți cu succes, examenul și anume: dela Reg. 61 Valeriu Diina, V. Chelnie Pasov George Petcu, Pavel Ponovici, Victor Puteovici, Liviu Selg'ian, Jiva Suboni, Ioan Suciu și Emil Țăran; dela Reg. 29 Ioan Bontila, Nicolae Jucu și Cornel Suciu. Ofițer instructor a fost dl. căpitan Morariu dela Reg. 64.

În interesul păcii care nu vrea să se apropie. Tribunalul din Paris a pedepsit cu arest mai mulți arzuți, cari au rătat pentru pace și în contra războiului. Pedepsa n'a avut efect. Mișcarea în interesul păcii se continuă la Paris și în provincie. În redacția zarului *Courier du Soldat* poliția a confiscat o enormă cantitate de tipărițiuri și scrisori, din care se învederează deplin dorul ferbinte al francezilor de a face pace. Autoritățile au pornit aspră cercetare.

Lucrează submarinele. Mare supărare pe capul englezilor. Se vestește din Londra, că submarinele dușmane au scufundat din 18 până în 25 August nouăsprezece vapoare de comerț englez.

Cursuri pentru ofițeri aviatori. La Wiener Neustadt se va deschide cu ziua de 1 Octombrie 1915 o școală pentru pregătirea ofițerilor aviatori. Se pot anunța voluntarii de un an, cari au terminat cursul de ofițeri în rezervă, precum și cadetii în rezervă; dar se cere să fie mai tineri de 30 de ani. Cursul teoretic și practic durează cinci luni. Cererile se dau până în 15 Septembrie comandelor de trupe, ear pe câmpul de război se înaintează către comanda supremă a armatei. Cei ce din cauza numărului restrâns nu vor putea fi primiți acum, au să fie luați în seamă la al doilea curs.

Foc în comuna Boița (comitatul Sibiiului). Pe lângă groznicul război deslănțuit asupra lumii, bunul Dumnezeu din când în când trimite și alte încercări asupra neamului nostru românesc. La 12 August v. a. c. seara între orele 7—9, un foc violent, ivit chiar în mijlocul comunei Boița, a mistuit 4 case cu șuri cu tot. Dintre cei patru proprietari, ale căror familii au rămas fără adăpost, doi înși se află în armată. Oamenii bătrâni, femeile și cei vro 2—3 pompieri prezenți în comună și-au îndeplinit datorițele cu sfârșit, ear conlucrarea jandarmeriei, a pompierilor din Porcești și a armatei noastre din Tâlna, în frunte cu bravii ei ofițeri, sosiți la fața locului tocmai la timp potrivit, după un plan bine hibzuit, au făcut posibilă localizarea focului. Prigubele se urcă aproape la suma de 10.000 coroane. Dintre casele și edifițiile arse n'a fost nici una asigurată.

Bioscopul Apollo. Mercuri și Joi în 1 și 2 Septembrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Curierul de război, tablou original. Polhodor dăclău război, comic. Prisonierul, episodă dramatică în 2 acte din războiul civil american. Doșoara Monieure, comedie. Procurorul general, dramă criminală senzațională în 3 acte.

Note și impresii.

Paralelă. În Franța — o recunoștință scriitorii francezi — domnește corupția, disordinea, și se răspândește degenerarea fizică și morală.

În Germania stăpânește munca, ordinea, și populațiunea sporește din toate punctele de vedere.

Mai e îndoială: care din două va ieși biruitoare?

Francezii ofensați. Împătrita înțelegerea dat, cum se știe, în zilele acestea o notă diplomatică la București, Sofia, Atena și Niș. Notele de felul acesta erau compuse todeauna în limba franceză, admisă ca limbă diplomatică. De astădată însă nota împătritei înțelegeri era scrisă englezeste.

În zadar protestează zărele pariziene împotriva călării privilegiului Franței. Guvernul francez trebuie să joace cum se bate tactul la Londra. Așa-i prieteșugul englez.

Nervozitatea crește. Până la ce grad a scăzut bunul simț la poporul francez, se vede din păreriile citate ce se ticăresc în publicațiunea *Revue vinicole*. Gazeta aceasta vinicolă pretinde că vitejia ostașilor francezi a slăbit numai din cauza curirii absințului și a rachului, precum și a rânduierii consumării de vin. Interzicerea alcoolului pentru ostași, zice sindicatul cărciumarilor din Franța, este opera guvernului trădător, care pe ascuns este înțelese cu Germania, pentru a slăbi armata franceză...

Va să zică absințul, rachiu și vinul ar fi în stare să scape țara de neez și de dușman?!
Triste semne.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școlilor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov se deschide în 1 Septembrie v. 1915.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are:

- sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea).
- sale luminoase de studiu.
- sale separate de mâncare (sof. gerii).
- coridoare spațioase, închise, luminoase.
- conducător de apă (din izvoarele de munte).
- local propriu de baie cu dușuri.
- încălzire centrală (caloriferi).
- infirmerie (spital) în grădina.
- grădina mare cu pomi.
- cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă:

- hrană bună și igienică.
- sprijin la prepararea lecțiilor.
- baie.
- tratament medical.
- supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școlilor și bucătăria se conduce în regie proprie.

Din cauza scumpetei enorme taxa de elev e 800 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire.

Cererea de primire va fi însoțită de următoarele acte:

- ultimul testimoniu școlar,
- act de naștere,
- act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. și reale)
- atestat medical, că elevul e sănătos.
- declarațiunea legală, că părintii se supun normelor cuprînse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competentă judecătoria din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine:

- 6 cămăși de zi.
- 4 cămăși de noapte.
- nantaloni de baie.
- 6 ismene.
- 12 batiste.
- 12 părechi de ciorapi.
- 6 ștergere.
- 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi.
- 1 pernă de cap.
- 4 fete de pernă.
- perie de cap, de dinți, de haine, de ghete, pepten des și rar, săpun.
- 2 părechi de ghețe și pantofi de noapte.
- 6 șervete de masă și câteva cărpe de praful.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părintii vor însemna cu arnicu roșu rufe și hainele, cosând pe ele numărul ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sirenuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea imediată a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole, precum și bani, se vor trimite la adresa: Ioan Petrovici, profesor gimnazial, Brașov (Brașov), Str. Prundului 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea răpus de a fi refuzat în timul ultim, e bine ca cererea de primire, sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând.

Dirjecțiunea internatului.
(Strada Prudului — Pornd. u. Nr. 39).

culcă în apropierea cuptorului și zac acolo patru sau cinci luni. Intâi de toate se cere: a se feri cât se poate de orice mișcare. Dacă se scoală cineva, este numai pentru a încălzi coliba sau a înghiți o bucătică de pâine neagră înmuiată în apă; alt fel nu se face nici o mișcare și oamenii încearcă să doarmă cât pot mai mult.

Intinși de-asupra cuptorului sau aproape de el, în completă nemișcare, ființele acestea a căror minte poate nici nu mai gândește, vegetează earna întreagă și nu au altă grijă decât să-și păstreze ceva din căldura animalică. Mișcările de prisos consumă din căldura organismului și deșteaptă apetitul; ear omul ar fi necesitat să mănânce mai mult, decât este porțiunea hotărâtă, prin urmare bucatele s'ar sfârși înainte secerișului din vara următoare. Instinctul de conservare îndeamnă țărănimea să se culce și să doarmă mereu.

Intunecimea și liniștea stăpânește în coliba călduță, unde membrii familiei își dorm somnul iernii.

Acest somn, *leica*, nu este un obicei trecător sau întâmplător, ci este o sistemă produsă prin un șir de generațiuni. Țăranii ruși cu încetul s'au deprins să-și reducă porțiunile de mâncare, căci a fi sătul este pentru dânșii idealul ce nu se poate atinge. Firea lor pașnică și fatalistă n'are alt mijloc de a combate foamea, de cât somnul de earnă.

Eată stări economice de plâns, ce s'au instăpânit asupra unor ținuturi din marea și «sfântă» Rusie!

Din Agnita.

Zău Monarhului în Agnita.

În preseara zilei nașterii Măjăstății Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I a fost iluminat întreg orașelul nostru. Un fapt foarte rar în istoria acestui modest orașel de provincie; iar printre multe stindarde oficiale și neoficiale, atârna alintat de vântul molatec al sării mândrul nostru tricolor național, arborat pe lângă cel oficial pe ședința protopopească și pe tunulețul școlii gr.-ort. române, un eveniment, pe care noi, cești tineri, îl cunoșteam numai din povestirile bătrânilor cu plețele albite, când ne istoriseau de cele mai bune trecute vremi; și asfel la ivirea lui îmbătăți de farmecul cel producea în inimile și sufletul nostru, sm stat fermecati de privirea lui. Iar bătrânii cari ni au mai ramas ne acara, și d'umul lor când îl zăreau, nu-și credeau ochilor că îl văd aievea și estifel își puneau mâna streșină la ochi și când să convergea de realitatea lui, rostiau ușurați oarecum câte un: „Doamne, se aproape și pe tru noi ziua dreptății”.

Iar în ziua nașterii Măjăstății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I, la 8 ore p. m. s'a celebrat cu deosebită solemnitate serviciul divin, în fața tuturor autorităților lor, reprezentanților ofișilor și corporațiilor locale, precum și a comitetului parohial și a numărului popor, din partea Pr. O. C. Domn protopop *Ioachim Muntean*, asistat de preotul inv. *Eugen Muntean*, care la sfârșitul serviciului d'vin a ținut o cuvântare potrivită festivității. Vorbirea a făcut o adăncă impresiune asupra celor prezenți, producând mulțămire generală. Otorul aminteste între altele și de calitățile emnente militare ale feciorilor noștri, dovedite și recunoscute de întreaga lume cu ocaziunea acestui crâncen război închinind cu cuvintele că atunci, când pentru datorințe egale vom fi împărțiți de drepturi egale, vom puerede conform cuvintelor poetului:

„Mână'n mână fără preget,
Telul sfânt vom urmări,
Sus stindardul, sus monarhul,
Țara noastră n'a peri!”

Tot la acest loc țin să amintesc, că Pr. O. C. Doamnă protopopească, care a dus sufletul în pregătire stindardul național, a dăruit din prilejul reînnoșării filului des pe câmpul de luptă, ca preot militar, 100 cor. la fondul de zidire al bisericii, la care fond a mai dăruit tot 100 cor. și credincioasa Steg'la Bars, — pentru care mari nimoasă și creștinească faptă li se cuvine laudă și recunoștință. *V. St.*

